

49/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet

a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről

módosította: 81/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet - sárga alapon barna betűkkel a szövegben (1. sz. melléklet 6.1 és 6.2 pontját módosította)

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 36. §-ában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

A rendelet célja

1. § A rendelet célja a vizek védelme a mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szemben, továbbá a vizek meglévő nitrátszennyezettségének csökkentése.

A rendelet hatálya

2. § A rendelet hatálya a felszíni és felszín alatti vizekre (a továbbiakban együttesen: vizek), valamint ezzel összefüggésben a mezőgazdasági tevékenységekre és a mezőgazdasági tevékenységet folytatókra terjed ki.

Fogalommeghatározások

3. § E rendelet alkalmazásában

a) *felszín alatti víz*: minden, a föld felszíne alatt a telített zónában elhelyezkedő víz, amely közvetlen érintkezésben van a földtani közeggel;

b) *felszíni víz*: a föld felszínén lévő folyó- és állóvizek;

c) *nitrogénvegyület*: minden nitrogéntartalmú anyag, a gáz halmazállapotú molekuláris nitrogén kivételével;

d) *nitrátszennyezés*: mezőgazdasági eredetű nitrogénvegyületek vízi környezetbe történő közvetlen vagy közvetett bejutása, illetve bejuttatása, aminek következtében veszélybe kerül az emberi egészség, az élővilág, a vízi ökoszisztéma, és a vizek rendeltetésszerű felhasználása, romlik a vizek esztétikai értéke;

e) *eutrofizáció*: algák és magasabb rendű vízinövények szaporodásának felgyorsulása, amihez hozzájárul a nitrogénvegyületek vízben történő feldúsulása, és amelynek következtében kedvezőtlen változások jelentkeznek a vízi élővilágban és a víz minőségében;

f) *jó mezőgazdasági gyakorlat*: a vizek nitrátszennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében a mezőgazdasági tevékenység folytatására vonatkozó, az 1. számú mellékletben meghatározott előírások összessége;

g) *állattartó telep*: egy háztartás igényét meghaladó állattartásra szolgáló létesítmény;

h) *állatállomány*: minden saját felhasználásra vagy jövedelem-, illetve vagyonszerzési célból tartott haszonállat;

i) *számosállat*: 500 kg élőtömegű állategyed vagy csoport;

j) *trágya*: minden olyan nitrogénvegyületet tartalmazó anyag, amely a termesztett növények tápanyagellátását szolgálja, szolgálhatja;

k) műtrágya: iparilag előállított trágya;

l) szervestrágya: az állatállomány által ürített trágya, illetve a trágya és az alom keveréke, feldolgozott formában is, ide tartozik különösen a hígtrágya, az istállótrágya;

m) trágyázás: a trágya kijuttatása a talajba vagy a talajra.

Nitrátérzékeny területek kijelölésének és felülvizsgálatának szempontjai

4. § (1) A nitrátérzékeny területeket elsősorban a vizek nitrátszennyezéssel szembeni érzékenysége alapján kell kijelölni.

(2) Nitrátszennyezéssel szemben érzékeny víz

a) az a felszíni víz, melyben

aa) a nitráttartalom az 50 mg/l értéket, ivóvíz célú használat esetén a 25 mg/l értéket meghaladja,

ab) a nitrogénvegyületek hozzájárultak az eutrofizáció kialakulásához;

b) az a felszín alatti víz, amelynek nitrátszennyezettsége meghaladja a külön jogszabályban meghatározott határértéket;

c) az a víz, melyben a nitráttartalom meghaladhatja az *a)* és *b)* pontok szerinti határértékeket, illetve eutrofizáció léphet fel, ha a mezőgazdasági tevékenység során nem tartják be az 1. számú mellékletben meghatározott előírásokat a felszíni víz vízgyűjtőterületén, illetve a felszín alatti víz utánpótlódási területén.

(3) Az érzékeny vizek és területek kijelölésénél a (2) bekezdésben foglaltakon túlmenően figyelembe kell venni

a) a vizek és a talaj jellemzőit és környezeti adottságait;

b) a nitrogénvegyületek viselkedését a környezetben;

c) a 7. § szerinti akcióprogram hatásait.

Nitrátérzékeny területek

5. § (1) A nitrátszennyezés szempontjából érzékeny terület (a továbbiakban: nitrátérzékeny terület)

a) a Balaton, a Velencei-tó, a Fertő tó, továbbá valamennyi ivóvízellátási célt szolgáló vízgyűjtő területe;

b) minden

ba) karsztos terület, ahol a felszínen vagy 10 m-en belül a felszín alatt mészkő, dolomit, mész- és dolomitmárga képződmények találhatóak,

bb) üzemelő és távlati ivóvízbázis, ásvány- és gyógyvízhasznosítást szolgáló vízkivétel külön jogszabály szerint kijelölt vagy lehatárolt védőterülete,

bc) a *ba)* és *bb)* pontba nem tartozó karsztos terület, ahol a felszín alatt 100 m-en belül mészkő, dolomit, mész- és dolomitmárga képződmények találhatóak, kivéve, ha lokális vizsgálat azt bizonyítja, hogy nitrogéntartalmú anyag a felszínről 100 év alatt sem érheti el a nevezett képződményeket,

bd) olyan terület, ahol a fő porózus-vízadó összlet teteje a felszíntől számítva 50 m-nél kisebb mélységben van;

c) a 4. § (2) bekezdés szerinti vizek vízgyűjtő területe;

d) a külön jogszabály szerinti bányatavak 300 méteres parti sávja.

(2) Az (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti nitrátérzékeny területeket a 2. számú mellékletben felsorolt települések közigazgatási határai határozzák meg.

A vizek védelmét szolgáló intézkedések

6. § (1) Tilos hígtrágya, trágyalé, továbbá a trágyatárolók csurgalékvizeinek bevezetése a vizekbe.

(2) Állattartó telephez trágyatároló nem létesíthető felszíni víztől, más jogszabály által nem szabályozott ivóvíznyerőhelytől számított legalább 100 méteren belül. A hatóság környezetvédelmi vagy vízgazdálkodási érdekből ettől eltérően rendelkezhet.

(3) Hígtrágyatároló nem létesíthető külön jogszabály szerinti vízjárta területeken.

(4) A rendelet hatálybalépésekor már üzemelő vagy engedéllyel rendelkező állattartó telepek esetében az (1)-(3) bekezdések szerinti előírásoknak legkésőbb 2005. december 31-ig meg kell felelni.

7. § (1) A nitrátérzékeny területeken a nitrátszennyezés megelőzése, illetve csökkentése érdekében országosan egységes, összehangolt intézkedéssorozat (a továbbiakban: akcióprogramot) kell megvalósítani.

(2) Az akcióprogram négyéves szakaszokra tagolódik; az első négyéves szakasz 2002. január 1-jén kezdődik.

(3) Az akcióprogram részei

a) a 8. § szerinti, a jó mezőgazdasági gyakorlatra vonatkozó előírások érvényesítése,

b) a 9. § szerinti nyilvántartási, adatszolgáltatási, adatfeldolgozási feladatok teljesítése,

c) a 10. § szerinti hatósági ellenőrzés,

d) a 11. § (1)-(4) bekezdés szerinti monitoring feladatok ellátása.

8. § (1) A (3) bekezdésben meghatározott kivétellel a nitrátérzékeny területen mezőgazdasági tevékenységet folytatónak az 1. számú mellékletben meghatározott előírásokat kell betartania mezőgazdasági tevékenysége során. Nem nitrátérzékeny területeken az előírások alkalmazása ajánlott.

(2) Az előírásokat figyelembe kell venni továbbá különösen:

a) talajtani szakvélemény,

b) tápanyag-gazdálkodási szaktanács,

c) területi fejlesztési tervek,

d) állattartó telepek műszaki terveinek

készítése során.

(3) A rendelet hatálybalépésekor már üzemelő vagy engedéllyel rendelkező állattartó telepek esetében az 1. számú melléklet 6. pontjában meghatározott, az állattartó telepek trágyatároló műtárgyainak kialakítására vonatkozó követelményeket

a) az 5. § (1) bekezdés *ba*), *bb*) pontja szerinti nitrátérzékeny területen lévő állattartó telepek hígtrágya tárolóira, valamint a többi nitrátérzékeny területen az 50 számosállat fölötti állattartó telepek hígtrágya tárolóira 2006. január 1-jétől, a második négyéves szakasz kezdetétől,

b) az 5. § (1) bekezdés *ba*), *bb*) pontján kívüli nitrátérzékeny területen lévő, az 50 számosállat alatti állattartó telepek hígtrágya tárolóira, valamint minden nitrátérzékeny területen az 50 számosállat fölötti állattartó telepek istállótrágya tárolóira 2010. január 1-jétől, a harmadik négyéves szakasz kezdetétől,

c) az 50 számosállat alatti állattartó telepek istállótrágya tárolóira 2014. január 1-jétől a negyedik négyéves szakasz kezdetétől

kell teljesíteni.

(4) Az állattartó telepek trágyatárolóinak az 1. számú melléklet előírásai szerinti kialakításának ösztönzése érdekében a külön jogszabályban meghatározott állami támogatásoknál

a) a rendelet hatálybalépésétől a (3) bekezdés *a*) pontjának,

b) 2005. január 1-jétől a (3) bekezdés *b*) pontjának,

c) 2009. január 1-jétől a (3) bekezdés *c*) pontjának

teljesítését szolgáló fejlesztéseket előnyben kell részesíteni.

9. § (1) A mezőgazdasági tevékenységet folytatónak a (2) bekezdés szerinti adatszolgáltatást megalapozó, folyamatos nyilvántartást kell vezetnie.

(2) A mezőgazdasági tevékenységet folytató a *3. számú melléklet* szerinti adatlapon köteles adatot szolgáltatni a tárgyévét követő év február 28-áig a mezőgazdasági tevékenység helye szerint illetékes talajvédelmi hatóságnak.

(3) A talajvédelmi hatóság a beérkezett adatokat feldolgozza és azokról évenként összesítést készít, melyet megküld az illetékes környezetvédelmi hatóságnak.

(4) A mezőgazdasági tevékenységet folytatónak a tápanyag-gazdálkodási szaktanácsot, a (2) bekezdés szerint beküldött adatlap másolatát, valamint a talajtani szakvéleményt 5 éven keresztül meg kell őriznie.

(5) A talajvédelmi hatósághoz beérkező adatok országos feldolgozásáról és az ezzel összefüggő feladatok ellátásáról a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter a környezetvédelmi miniszter bevonásával gondoskodik.

(6) Az adatszolgáltatásból származó feldolgozott adatokat a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szervek statisztikai célra, térítésmentesen megkaphatják.

10. § (1) A 6. §-ban, a 8. § (1) bekezdésében, valamint a 9. §-ban foglalt előírások megtartását a termőföldön folytatott tevékenységek vonatkozásában a talajvédelmi hatóság, egyéb területeken a vizek nitrátszennyezésével járó tevékenységek esetében a környezetvédelmi hatóság ellenőrzi.

(2) Az (1) bekezdés szerinti hatóság a 6. §-ban, a 8. § (1) bekezdésében, valamint a 9. §-ban foglalt előírásokat megsértő tevékenységet határozatlanban:

a) felfüggesztheti,

b) korlátozhatja,

c) megtilthatja.

(3) A hatóság ellenőrzési tevékenysége során észlelt, más hatóság hatáskörébe tartozó szabálytalanságokról tájékoztatja az illetékes hatóságot.

11. § (1) A vizekben a nitrátszennyezettséget, továbbá a felszíni vizek eutrofizációs állapotát - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a (2)-(4) bekezdésekben meghatározott gyakorisággal ellenőrizni kell.

(2) Az ellenőrzést először 2004-ben, majd azt követően négyévente kell elvégezni, egy éven át tartó méréssorozattal.

(3) Felszíni vízből legalább havonta, nagyvízi időszak esetén ennél gyakrabban szükséges a mintavétel.

(4) Felszín alatti vízből a mintavételek számát a hidrogeológiai adottságoktól és a vízkivétel mennyiségétől függően kell megállapítani.

(5) A (1)-(4) bekezdésekben meghatározott ellenőrzési feladatokról - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a környezetvédelmi miniszter a közlekedési és vízügyi miniszter bevonásával gondoskodik.

(6) A vizek nitráttartalmának vizsgálatát szabványban elfogadott eljárások szerint ezekre a vizsgálatokra akkreditált laboratóriumok végezhetik. A nitráttartalom meghatározására molekula-abszorpciós spektrofotometriás módszert kell alkalmazni.

12. § (1) A 4. § szerinti szempontok és a 11. § szerinti vizsgálati eredmények alapján a nitrátérzékeny területek kijelölését legalább négyévente felül kell vizsgálni. Erről és a szükségessé váló módosítások kezdeményezéséről a környezetvédelmi miniszter gondoskodik a közlekedési és vízügyi miniszter bevonásával.

(2) Az 1. számú mellékletben foglalt szabályok szükség szerinti felülvizsgálatáról, a módosítások kezdeményezéséről a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter a környezetvédelmi miniszter bevonásával gondoskodik.

(3) Az (1)-(2) bekezdés szerinti felülvizsgálatok alapján a Kormány négyévente értékeli az akcióprogram végrehajtását, hatásait, és meghatározza a következő szakaszára vonatkozó előírásokat.

Tájékoztatás az Európai Unió felé

13. § (1) Az Európai Bizottság részére történő tájékoztatás során meg kell adni:

a) a jó mezőgazdasági gyakorlat előírásait,

b) térképen feltüntetve a nitrátérzékeny területeket és azok változását, megjelölve a kijelölés és felülvizsgálat szempontjait,

c) a 11. § szerinti ellenőrzés eredményeit,

d) az akcióprogramról szóló összefoglalót, amely tartalmazza a 6-10. és 12. §-ok szerinti előírások alkalmazását,

e) a vizek állapotának - az akcióprogram intézkedéseinek hatására kialakuló - várható változását.

(2) A tájékoztatásról a környezetvédelmi miniszter a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, továbbá a közlekedési és vízügyi miniszter bevonásával gondoskodik.

Záró rendelkezések

14. § (1) A rendelet - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - a kihirdetésétől számított 30. napon lép hatályba.

(2) A rendelet 13. §-a az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lép hatályba.

15. § E rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségeknek a vizek mezőgazdasági forrásból származó nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 91/676/EGK tanácsi irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

1. számú melléklet a 49/2001. (IV. 3.) Korm. rendelethez

A jó mezőgazdasági gyakorlat szabályai a vizek nitrátszennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében

Az alapvető cél a vizek nitrátszennyezésének megelőzése, csökkentése oly módon, hogy egyben biztosítani lehessen a növények optimális tápanyagellátását, valamint a talajok termékenységének fenntartását.

1. Mennyiségi korlátozás

Mezőgazdasági területre éves szinten szerves trágyával kijuttatott nitrogén mennyisége nem haladhatja meg a 170 kg/ha értéket, beleértve a legeltetés során az állatok által közvetlenül kijuttatott, továbbá a szennyvizekkel és szennyvíziszapokkal kijuttatott mennyiséget is.

2. Trágyázási tilalmi időszakok

Tilos a trágya kijuttatása december 1. és február 15. között.

Gyors hatású, könnyen oldódó nitrogéntrágya, így trágyalé, hígtrágya, ammónium- és nitráttartalmú műtrágya betakarítás után nem juttatható ki szántóterületre, amennyiben oda az adott évben nem kerül újabb kultúra. Ha megfelelő talajfedettséget biztosító növény kerül még az adott évben a területre, fenti anyagok felhasználhatóak, de a trágyázás és a vetés közötti időszaknak rövidnek kell lennie (legfeljebb 14 nap).

3. Trágyakijuttatás erősen lejtős mezőgazdasági területen

Tilos hígtrágya, trágyalé felszíni kijuttatása olyan lejtős területen, ahol fennáll annak a veszélye, hogy a lemosódó tápanyagok felszíni vízbe juthatnak. A közvetlen talajba juttatás (injektálás) ezeken a területeken is megengedett. A 20%-nál meredekebb lejtésű területeken trágyát csak a növényvel fedett területen vagy azonnali bedolgozás mellett szabad használni.

4. Trágyázás vízzel telített, fagyott, hótakaróval borított talajokon

Nem juttatható ki trágya fagyott, vízzel telített, összefüggő hótakaróval borított talajra. Az összefüggő hótakaró azt jelenti, ha a területet legalább 5 cm vastag, egységes hótakaró borítja.

Fagyott a talaj, ha 5 cm-nél mélyebben, tartósan átfagyott. Nem tekinthető a talaj fagyottnak, ha a felszíni réteg éjszaka fagyott, napközben pedig felenged. Ebben az esetben a talaj képes a víz és a tápanyagok befogadására.

Vízzel telített a vízkapacitásig telített talaj, mely nem képes további víz felvételére.

5. A trágyázás szabályai a vizek környezetében

Trágyázáskor nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy a tápanyagok sem közvetlenül, sem erózió útján ne juthassanak a felszíni vizekbe. Ennek érdekében az alábbi védőtávolságot kell betartani: trágya nem juttatható ki felszíni víztől, forrástól, emberi fogyasztásra, illetve állatok itatására szolgáló kúttól 10 m-es sávban, amennyiben jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik.

Vízjárta területeken biztosítani kell, hogy a kijuttatott trágya ne mosódhasson be a vizekbe a szélsőséges vízjárási viszonyok kialakulásakor.

6. Állattartó telepek trágyatároló műtárgyainak kialakítására vonatkozó szabályok

Trágyatároló műtárgyak méretezésekor az alábbiakban meghatározott tárolási kapacitáson felül figyelembe kell venni azt a többlettárolási igényt is, ami a kihelyezésre használt területen fennálló, előre nem látható, szélsőséges vízjárási viszonyokból (belvíz, valamint fakadó és szivárgó vizekből adódó elöntés) adódhat.

A trágya tárolása során eleget kell tenni a felszín alatti vizek minőségének védelmére vonatkozó, külön jogszabályban foglalt előírásoknak.

6.1. Hígtrágya tároló

Hígtrágya, trágyalé, csurgalékvíz kizárólag szivárgásmentes, szigetelt tartályban, medencében tárolható. A tárolótartály, medence anyagát úgy kell megválasztani, hogy az a korróziónak ellenálljon, élettartama legalább 20 év legyen. A tárolóhelynek **6 havi** hígtrágya, trágyalé, csurgalékvíz befogadására elegendő méretűnek kell lennie, hogy biztosított legyen a tilalmi időszakokban biztonságos tárolásuk.

6.2. Istállótrágya tároló

Istállótrágyát szigetelt alapú, a csurgalékvíz összegyűjtésére szolgáló gyűjtőcsatornákkal és aknával ellátott trágyatelepen kell tárolni. A csurgalékvíz a hígtrágyával azonos módon használható fel, vagy a trágyára visszaöntözhető.

A tárolókapacitásnak elegendőnek kell lennie **legalább 6 havi** istállótrágya tárolására. Így biztosítható, hogy az istállótrágya optimális állapotban kerüljön felhasználásra.

Mélyalmos trágya - amennyiben nem ütközik más előírással - előzetes tárolás nélkül is kijuttatható. Abban az esetben, ha az előírások ezt nem teszik lehetővé, az istállótrágyával azonos módon kell tárolni és kezelni. A karámföld tárolása az istállótrágyával azonos módon történik. A karámok csurgalékvízének gyűjtését úgy kell megoldani, hogy az ne veszélyeztethesse a környezetet.

Ideiglenes trágyakazal, trágyaszarvas mezőgazdasági tábla szélén - legfeljebb 2 hónap időtartamra - olyan helyen alakítható ki elszivárgás elleni védelem nélkül, ahol

a) a talajvíz legmagasabb szintje 1,5 m alatt van,

b) felszíni víz nincs 100 m-en belül.

Ideiglenes trágyakazal nem létesíthető vízjárta területen, alagcsövezett mezőgazdasági tábla szélén.

A silótakarmányok tárolására szolgáló silótereket szigetelt aljzattal kell készíteni. Az érlelés során keletkező silólevet a csurgalékvízhez hasonlóan szivárgásmentes, szigetelt aknában kell gyűjteni, felhasználása során ügyelni kell rá, hogy ne szennyezhesse a vizeket.

7. Mezőgazdasági területek trágyázásának szabályai

A trágyakijuttatás során alapvető követelmény, hogy a nitrátkimosódás a lehető legkisebb legyen. Szakszerű a trágyázás, ha a talaj tulajdonságainak, tápanyag-ellátottságának, a környezeti feltételeknek és a természetű növény helyesen megválasztott termésszintjéhez tartozó tápanyagigénynek megfelelő adagban, megfelelő időben és módon, a trágya tápanyagtartalmának ismeretében történik.

A trágyázást pontos adagban és egyenletesen kell végezni, kerülve az átfedéseket. Így biztosítható a talaj fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságaira gyakorolt kedvező hatás. Az egyenletes trágyaeloszlás érdekében a trágyaszóró gépek karbantartásáról rendszeresen gondoskodni kell.

7.1. Hígrágya hasznosítása

Hígrágya csak talajtani szakvéleményre alapozott talajvédelmi hatósági engedély birtokában juttatható ki mezőgazdasági területre. Az évente területegységre kijuttatható hígrágya mennyiségét a hígrágya tápanyagtartalma és a talaj fizikai, kémiai, vízgazdálkodási tulajdonságainak ismeretében, a természetendő növény tápanyagigénye alapján úgy kell meghatározni, hogy a kijuttatott hígrágya nitrogéntartalma hasznosuljon, és ne kerülhessen a vizekbe.

A szakvélemény készítése során a talajvíz vizsgálata is szükséges, ha a talajvíz legmagasabb szintje 7 méteren belül található.

A hígrágya hasznosítására szolgáló terület talaját, továbbá a talajvíz szintjét és minőségét - elsősorban nitráttartalmát - 3 évente meg kell vizsgálni. A vizsgálat eredményeit meg kell küldeni a talajvédelmi hatóságnak.

7.2. Istállótrágya felhasználása

Az istállótrágya kijuttatásának jellemző ideje augusztus-november. Tavasszal az istállótrágya kijuttatás csak homoktalajon történhet.

Istállótrágyát, egyéb szerves tárgyát elsősorban a szervestrágya-igényes növények alá kell kiszórni, melyek azt legjobban hasznosítják. A szántóföldi növények közül elsősorban a cukorrépa, a kukorica, az egynyári takarmánynövények és a repce tartozik ide.

A kijuttatott istállótrágyát lehetőleg azonnal, de legfeljebb 14 napon belül a talaj felső szerkezetes rétegébe egyenletesen be kell dolgozni.

A trágyakijuttatást úgy kell ütemezni, hogy lehetőleg a tél beállta előtt a trágyatároló kiürüljön.

Talajcsövezett területen fokozott gondot kell fordítani a trágyázás szakszerűségére, mivel a kimosódás veszélye itt nagyobb.

7.3. Műtrágyázás szabályai

Műtrágyát talajvizsgálatokra alapozott számítások alapján lehet felhasználni. A talaj tápanyagvizsgálatát legalább 5 évente, gyepek esetében legalább 10 évente kell elvégeztetni.

A gazdaságos, környezetvédelmi szempontból biztonságos műtrágyaadag számításakor figyelembe kell venni a talaj tápanyagellátottságát, a növény tápanyagigényét, az elővetemény hatását és a korábban kijuttatott szerves trágya nitrogénigény csökkentő hatását.

Nitrogén műtrágyát akkor kell adagolni, amikor a növény legjobban képes azt hasznosítani. Ősszel csak akkor lehet kiadni, ha a területen levő növény hasznosítani tudja.

8. Egyéb követelmények

8.1. Erózió

Erózióknak kitett területen törekedni kell a minél nagyobb növényborítottságra, különösen a tavaszi és őszi csapadékos időszakokban.

Ennek érdekében őszi növények vetését olyan korán kell végezni, hogy tél elejére legalább 25%-os növényborítottság alakuljon ki, illetve betakarítás után a növényi maradványokat a táblán kell hagyni.

Az erózió elleni agrotechnikai védelem fontos módja a talaj szerkezetességének megóvása, helyes talajműveléssel, szükség esetén mélylazítással. A mélylazítás növeli a talaj vízbefogadóképességét, ezzel csökken az elfolyás veszélye.

8.2. Öntözés

Öntözés csak öntözési talajtani szakvélemény és az erre alapozott műszaki terv alapján kiadott vízjogi engedéllyel végezhető.

Az éves öntözővíz-szükségletet, az egyszerre kiadható öntözővíz mennyiségét, az öntözés intenzitását a talaj fizikai, vízgazdálkodási tulajdonságai, valamint az öntözendő növény vízigénye alapján a talajtani szakvéleményben kell meghatározni.

A víz mozgását a talajban a talaj pórusrendszere, a gravitáció, kapilláris és adszorpciós erők együttesen határozzák meg. Az öntözési normát úgy kell megállapítani, hogy a talajba jutott víz beszivárgása folyamatos legyen az öntözés során. A talaj maximális vízkapacitásánál több víz nem juttatható ki egyszerre, mivel az tócsásodáshoz, majd gyenge vízáteresztő képességű talajon lefolyáshoz vezethet. Jó vízáteresztő képességű, gyenge víztartó képességű talaj esetében viszont a víz a gyökérszóna alá szivárog, ezzel növelve a tápanyagok bemosódásának veszélyét.

Törekedni kell a növény igényét is kielégítő kis vízadagú, de gyakoribb öntözésre.

Az öntözést legkésőbb akkor kell megkezdeni, amikor a talaj nedvességtartalma a szabadföldi vízkapacitás 50%-ára csökken. Szárazabb talaj esetén nagy a veszélye annak, hogy az öntözés kezdetén, a talajban képződött repedések mentén a tápanyagok - elsősorban a nitrogén - lemosódnak.

Az öntözött terület talaját, valamint a talajvíz szintjét és minőségét - amennyiben 7 méteren belül elérhető - 5 évente ellenőriztetni kell.

3. számú melléklet a 49/2001. (IV. 3.) Korm. rendelethez

**A mezőgazdasági tevékenységet folytatók kötelező adatszolgáltatásához szükséges
adatlap**

MINTA

1. A mezőgazdasági tevékenységet folytató adatai

Név	
Egységes statisztikai számjel	
Adószám vagy adóazonosító	
Székhely	
Kapcsolattartó személy neve, telefonszáma	

2. Az állattartó telep adatai

Az állattartó telep neve	
Az állattartó telep címe	

2.1. Az állatállomány az állattartás típusa szerint december 31-én

Állatfaj		Állattartás típusa		Állatlétszám
megnevezés	kód	megnevezés	kód	darab

2.2. Az év folyamán keletkezett és a december 31-én tárolt trágya mennyisége

Keletkezett hígtrágya	Tárolt hígtrágya		Keletkezett istállótrágya	Tárolt istállótrágya		Tárolt N műtrágya	
m3	m3	kód	tonna	tonna	kód	hatóanyag, kg	kód

3. A trágyakijuttatás adatai az adatszolgáltatás évében

Művelési ág		Terület, ha		Érintett települések felsorolása		
Tábla azonosítója	Terület ha	Kijuttatott hígtrágya m3/ha	Kijuttatott istállótrágya tonna/ha	Kijuttatott N műtrágya kg/ha	Kijuttatott N műtrágya hatóanyag, kg/ha	Szerves trágyával kijuttatott N kg/ha

